Należytość pocztowa opłacona ryczałtem.

Ч. 39 (525). Неділя, дня 29. вересня 1929. Рік XI.

Адреса Редакції і Адміністрації „УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС“ ПЕРЕМИШЛЬ, Побереже ч. 1.

Конто П. К. О. в Варшаві Nr. 142.807 Передплата в краю виносить 10 зол. річно, 5·50 зол. піврічно, 3 зол. чвертьрічно. В Чехії квартально 18 ч. к. Передплату з Чехословаччини складати на конто Адм. „Укр. Голосу“ в Zivnostenska Banka v Praze). Для Франції 60 фр. річно для Америки 2½ дол. річно.

Ціна примірника 25 с.

Редактор приймає щодня від год 11—1.

Рукописів Редакція не звертає, неоплачених писем не приймається.

УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС

політично-економічний орґан.

ТАРИФА ОГОЛОШЕННЯ

За текстом за 1 вірш міліметровий одношпальтовий (сторона має для шпальт анонсових) 0·24 зол., для дрібних промисловців укр. інстит 0·16 зол. Дрібні оголошення по 0·15 зол. за слово, найменше дрібне оголошенне 1 зол., для шукаючих праці подані безпосередно до Адміністрації по 0·10 зол. за слово Оголошення в тексті 150% дорожші, на першій стороні 300% дорожші. Рахунки платні і заскаржальні в Перемишлі, а замовляючий анонс вже тим самим без застережень годиться на це.

ЗА СОКАЛЬСЬКИМ КОРДОНОМ...

Голосною стала справа православної церкви в Жабчу на Волині, де нарід, в обороні церкви, зі своїм священиком, при тріскучім морозі в місяці лютім, більше як тиждень, без харчів і води, просидів в церкві. Не прогомоніла ще справа Жабча, а вже в серпні схвилювалось наше громадянство — збуренням церкви в Павловичах на Холмщині. В обох випадках українські посли були на місци, провірили справу, описали її в часописях і в справі Жабча внесли інтерпеляції в соймі, а в справі Павлович предложили факти міністрові Складковському домагаючись, щоби окрема комісія прослідила нечуване надужиття. Коли сойм збереться, ця справа стане знов голосною, бо — як довідуємось — українська парляментарна репрезентація поставить наглі внески в соймі і сенаті.

Жабче і Павловичі — це символи церковної політики за сокальським кордоном. Коли Холмщина, Підляше і Волинь перейшли під польську владу, польське духовенство піднесло клич про „ревіндикацію“. Що це значить? Всі православні церкви мають стати католицькими, бо вони були колись уніятські, себто греко-католицькі. Російський царат силою перемінив греко-католицькі церкви на православні — отже треба їх ревіндикувати — себто відобрати православним і зробити католицькими. І де було бодай найменше число латинників, — там перемінено силоміць православні церкви на польські костели, а декуди впрост збурено церкви православні, як пр.: в Плоцку, Любартові, Острові і Холмі і в селах Кієвці, Ухані, Туробині, Турковичах, Павловичах і т. д. На початку 1919 р. замкнено також около 500 церков і вони до нині не отворені. Це один спосіб „ревіндикації“.

Та є ще й другий. А саме: коли в західній Европі читали про таку „ревіндикацію“ в XX століттю, ніяк не могли її зрозуміти і казали, що на Волині, Холмщині і Підляшу панують відносини такі, як були в Европі ще тому 300 літ. Тому то таку ревіндикацію уважали — компромітацією XX-го століття. Бо колиб тою дорогою іти дальше, — то прийшлоби до ревіндикації поганства. (І большевики на практиці також переводять ревіндикацію, але до поганства!) От тоді то, з огляду на опінію західної Европи і Америки — видумали другий спосіб ревіндикації т. є. створено „нову унію“ і для цього новотвору ревіндиковано. Як? Це звісне зі способу, яким хотіли ревіндикувати церкву в селі Жабчу і ми писали про це свого часу і навели навіть опис подібної ревіндикації, доконану о. Камінським перед 240 років.

Оба способи „ревіндикації“, проти якої завжди протестували і протестують не лиш Українці, але і розважніщі Поляки — веде до одного: до большевизму на ділянці релігійній. Бо якже може серед народу поглубюватись і поширюватись релігійність, коли він бачить, як християни поводяться з храмами християнськими. І от в тих сотках сіл, де позамикано церкви, нарід живе без заспокоєння своїх релігійних потреб. Правда, з початку він ішов милями шукати своєї церкви, щоб Богу помолитись, але з часом большевицький аґітатор поясняв йому, що це непотрібне. І от большевизм на ділянці релігійний зійшов і росте. А котрі селяни таки тужили за релігійним життям, і коли рівночасно бачили, як проповідник слова Божого ішов з процесією „ревіндикувати“ православну церков, то зневірювалися зовсім, шукали потіхи лише в святім письмі. А це завело його до секти штундистів, яка на Волині поширилась і перекинулась на галицький ґрунт.

Дня 15. жовтня ц. р. має відбутись конференція греко-кат. Епископату в Римі під проводом кардинала Сінчера. Мають там бути вирішені важні справи греко-кат. церкви. Треба надіятись, що і церковна справа за сокальським кордоном буде обговорена з ширшого становища. Наш епископат подасть докази міродайним чинникам Ватикану, що так зв. „нова унія“ як твір чисто політичного характеру компромітує справдішну унію — греко-католицьку Церков і доводить до поширення впливів большевицького безвірства так само як бурення православних церков і перемінювання їх в польські костели, — а рівночасно ці всі ревіндикаційні способи пособляють сектанству.

А справа ця повинна бути тим більше докладно представлена Ватиканови, що ревіндикаційна політика у всіх своїх формах далі розвивається. Найновіщі вістки доносять, що староство в Грубешові видало розпорядок, щоб знову одну церкву збурити, а саме церкву в Крилові тогож повіту. Заворушились селяни в обороні церкви, яку вони в р. 1900 вибудували власними руками і за власні гроші і вони всіми силами душі запротестували проти розпорядку про збурення церкви і через церковну владу внесли представлення до Воєвідства в Люблині і до Міністерства віроісповідань в Варшаві. Але відповіди нема ніякої, тай ледви чи буде і доля церкви в Крилові мабуть буде така, як доля церкви в Павловичах. Тому апелюємо рівночасно до наших послів щоб удались до Крилова, справу розслідили на місці і зробили все, що для оборони церкви в Крилові треба зробити.

Церковне питання на Волині, Холмщині і Підляшу стало болячкою, яка повинна бути зоперована як найскорше в інтересі престіжу християнської релігії і в інтересі боротьби з большевицьким безвірством. Коли на міродайні чинники церковні і політичні стануть на тім становищі, причиняться в великій мірі до спаралізовання большевицького безвірства. Це повинно статись в можливо найкоротшім часі, поки лихо не розростеться так, що всяка акція буде спізнена.

Як запобігти зіпсуттю сільс. молоді?

Редакція „Українського Голосу“ цілком влучно і саме в час підняла найактуальніще питання на селі та взагалі в краю, як запобігти зіпсуттю молоді.

Часто приходиться червоніти зі сорому перед чужими людьми за грубе і дике поведення нашої сільської молодіжи.

Возьмім хотьби час рекручини. Кілько ганебних вчинків, пиянства, крику, галасу, напастовання дівчат, бійки, а часом і вбивства бачили ми в місточках і на селах. Нераз чуємо образливі насмішки чужинців з такого поведення нашої молоді. Дають вони нам всякі найгірші назвища, ставлять нас нарівні з некультурними народами.

Природна річ, що сим ми самі собі шкодимо. Подібні явища стрічаються при всіх сільських забавах про які писалось в останніх числах „Укр. Голосу“ і які свідчать про упадок нашої моральности. Чи є ратунок, чи є дороги, якімиб можна було зберігти нашу молодь, від зіпсуття. Є ратунок, але не легкий. Добре знаємо, що все зле, гидке і сороміцьке молодь дуже скоро приймає. Тому треба дуже тяжкої праці, щоби мати успіх. Але хто осягне цей успіх, цей дасть доказ великої самопосвяти і любови до свого народу. Знаємо з описів життя на Радянщині, що село побідити тяжко, що воно є відпорне, що з селом треба працювати, що треба зжитися з селом, аби досягнути успіх. Так і з сільс. молодю. Не будемо мати впливу, коли самими ґазетними закликами будемо до неї промовляти.

З сільською молодю треба працювати безпосередно на селі і сим повинен занятися кождий інтеліґент на селі, а коли їх є більше, то всі повинні помагати ділом тому, хто взяв на себе ініціятиву і щиро посвятився роботі. Священик, учитель, студент, ученик старшої кляси ґімназії, свідомий селянин — всі можуть стати на чолі проводу молоді. Хто працював з дітьми, з молодю від 14—20 літ знає, що успіх роботи залежить від місцевих обставин, до яких треба підходити ріжними дорогами. Кожда орґанізація крім своїх статутів має певні традиції, які конечно треба вщіплювати молоді, хотяйби ті традиції були перестарілі та дивні. Напр. Анґлійці не звертають уваги на то, що скажуть інші народи, що скажуть соціялісти инших держав, коли соціяліст, анґлійський премієр Мек Дональд традиційно цілує руку короля Великої Британії. Вибір орґанізації для провідника сільської молоді є довільний. Є Соколи, Луги, Січи і є Пласт. Всі сі гарні орґанізації і всі вони ведуть до певної цілі і приносять користь молоді, коли провід має на думці лише інтерес молоді, а не особистий чи якоїсь ґрупи людей. Працюючи з молодю довгий час у ріжних гуртках, товариствах, я прийшов до глубокого переконання, що найліпшою орґанізацією є Пласт. Ся тверда віра і праця в Пласті дала найкращі успіхи і користно вплинула на нашу шкільну і сільську молодь.

Не лише ми Українці за 16 літ створили сильне ядро пластової молоді, яке може гордиться своєю працею і здобутками між своїми а і чужими. Пласт є у всіх народів світа; на далекій півночи, в пісках Сагари, на вічних снігах Тибету, на великих і малих островах. Одним словом 49 держав має сю орґанізацію, з понад 2,000.000 членів, а між членами знаходимо королів, президентів і міністрів, всяких учених, письменників, професорів, провідників селянського і робітничого люду. Пласт росте, бо має він в основі здорові коріні і глибоку ідею. Закони Пласту є ідеальні. До сего ідеалу йдемо ми провідники пласту і до них ведемо молодь.

Пласт є національна, аполітична орґанізація, оперта на великій любови до своєї держави і народу. Виховує молодь практично, всесторонно, віруючи у свої сили, в глубоко моральному дусі. Десять пластових законів — є основою Пластової орґанізації і ці закони є признані всіми народами світа.

Як-же приступити до роботи? Які ужити способи, аби повести за собою молодь? Перш за все молодь треба заінтересувати, увести її в роботу, спочатку легку, займаючу, веселу, причаровуючу. Тут Пластові приходить в поміч улаштовання аматорських театральних представлень, вечірок з танцями, ігор, змагань і т. д. Провідник старається поступати з сільською молодю так, аби вона мала заповнений весь час приємною роботою, поза домом і полем. Коли сільська молодь є занята, то їй не буде часу на всякі дурниці. Провідник мусить орґанізувати цікаві і практичні для селянина курси. Як курс пчолярства, кошикарства, шевства, столярства, плекання курей, полевого господарства, молочарства, роверства і т. д.

Одночасно закладає робітні, якіб принесли матеріяльну користь членам. Будує пластову домівку. Чехи гарні і дуже великі домівки роблять з деревляних скринь, в яких приходять гуртом товари — цукор, консерви, мило і тд. Далі провідник уладжує з ними спорт. змагання, прогульки, відвідини історичних місць і памятників. Вчить сам або запрошує, як потрібно, лекторів і інструкторів. Одним словом море праці перед провідником і сільською молодю. Рівночасно провідник вчить пластовим законом, моральности, доброго поведення. Молодь дає доказ зрозуміння ідеї пласту в пластових іспитах і присязі, яка відбувається дуже урочисто. Пластові закони забороняють молоді пити і курити і се досягається зовсім скоро і просто — лише трохи сили волі і віри в самого себе та особистого приміру провідника.

Певна річ, провідник повинен для ведення молоді сам знати пластові закони і свою орґанізацію. Се зовсім проста і не тяжка річ для інтеліґента. Звернутися до централі Пласту: Верховна Пластова Команда, Львів, Бляхарська 11, і напевно дістане і поміч. Автор сих рядків був в Анґлії на світовому зїзді пластунів, де зїхалося 55.000 членів зі всіх країв. Мав нагоду переконатись, як стоїть селянський пласт у чужих народів напр. в Канаді. Сі пластуни попривозили з собою свої селянські вироби і ріжні полеві продукти які самі плекають, уладили цілу виставку, яку оглядало десятки тисячів людей і пластуни-селяни діставали признання. Фотоґрафії селянського пласту зі зїзду привіз я до Львова і передав Пластовій команді.

Коли подивимося на наш український рідний Пласт то і тут знайдемо ми богато примірів, якіб заслугувалиб на таке признання. Є їх богато лише ми не знаємо їх ізза пластової скромности. Напр. в Косові, під проводом скав. Горбового селянський Пласт має власну домівку, займається виробом гарних гуцульських килимів. Сей селянський Пласт стоїть дуже високо, поведення зорґанізованої тут молодіжи не можна порівнати з поганим поведенням зіпсутої нашої молоді. А Косівські судові розправи над молодю, арешти, за сповнення своїх національних обовязків дають також богато до думання. Другий примір: в селі Великі Луги на Підк. Україні, учитель Остапчук всю сільську молодь орґанізував в Пласті. Орґанізація зділала, що три сотні пластунів мають провід в селі. Банкротують шинки, не чути диких співів на селі, хлопці занялися працею. Слухають курсів, купили спортові прилади, шиють пл. однострої, вправляються в співі, національних танцях, ходять по селі в національних вишитих сорочках, не гордять своїм, а головно гідно репрезентували себе на зїзді молоді, де отверто сказали, що вони є сини великого Українського Народу, тоді, як ще є богато таких, що бояться слова Україна. Розмір статі не позволяє далі привести примірів доброї праці і наведення нашої зраженої селянської молоді.

Кінчимо побажанням аби знайшлися ідейні люди, якіб хотіли попрацювати з сільською молодю. При добрій волі можна все побороти. Дай Боже! — *Л. Прижмуренко.*

Пятий міжнародний конґрес по історії релігії в Лунді (Швеція).

(Від власного кореспондента).

Під протекторатом шведського наслідника престола — відбувся, з кінцем минулого місяця, пятий з ряду міжнародний конґрес, присвячений релігійно-історичним питанням, який в цьому році звернув головну увагу на розвиток поняття душі так само в давних передісторичних часах, як також у первісних народів сучасности. Цей конґрес замітний для вас тим, що побіч 250 закордонних представників з усіх майже наукових центрів цілої землі — взяли в ньому участь, у відносно великому числі, Українці, а саме: проф. Щербаківський, як представник Українського Університету в Празі, проф. цьогож університету Др. Мірчук, від українського Наукового Інститута в Берліні і проф. Чижевський, як делеґат Українського Педаґоґічного Інститута в Празі. Реферати зїзду, яких було звиж 100, поділено на 8 секцій, із яких 5-та обіймала теми присвячені Словянам, Ґерманам і Кельтам. Таким способом доклад проф. Щербаківського про „останки первісної релігії на Україні“, проф. Мірчука про „месіянізм у Словян“, були відчитані першого ще дня в пятій секції, міжтим, коли реферат проф. Чижевського про „рослину, як релігійний символ“, був приділений до першої загальної секції. Найсильнійшою поміж Словянами виступила польська ґрупа, яка мала 6 членів, дальше йшла українська ґрупа з 4. учасниками. Росіян взагалі не було, хоч були зголошені: проф. Кагаров з Ленінґраду і Флоровський з Бельґраду. Залишаючи на боці чисто наукову сторінку і можливість представити ширшим науковим колам результати скромної дослідчої праці українських учених, треба підкреслити вартість таких міжнародних зїздів для навязування культурних зносин з представниками ріжних народів, з якими немає безпосередного контакту. Тому участь наших делеґатів, у цього рода зїздах, є все бажана і ніяка така нагода — не повинна бути нами пропущена.

Тяжке положення волинського села.

Вже другий рік, як Волинь має гарні урожаї на збіжа, а мимо цього положення селян ніколи не було таке тяжке і просто страшне — як саме цього року. Це, що відноситься до нашого волинського села, відноситься теж і до нашого галицького села, але положення села волинського о стільки тяжче, що збіжа волинські мають погану марку на збіжевому ринку. Волинське село не може продати свойого збіжа навіть по тих страшно низьких цінах, які встановлює збіжева біржа. На волинське збіже приходить черга щойно тоді, коли вичерпаються запаси ринкового збіжа в інших збіжевих округах. — Коли на весну упали ціни на збіжа, то селянин стогнучи під тягарем злиднів, жив надією, що може в осені, після гарного урожаю, коли шпихлірі будуть повні — положення його стане краще, легче стане жити. Прийшов справді урожайний рік, шпихлірі наповнилися, осінь прийшла, а замість радости, після тяжкої цілорічної праці — прийшла стоголова турбота, страх охоплює душу селянина, бо на витвір його мозольних рук, на збіже — нема ані ціни, ані тих, хто його купивби. З тяжкою бідою удається йому часом збути свій товар по 14—17 золотих за метер жита, а 28—30 зол. за метер пшениці, коли в минулому році, в той час, продавалося жито по 34—35 зол., а пшеницю 48—50 зол. за метер.

А тимчасом осінь то час всякого рода виплат. Чигають на селянина каси скарбові з податками. торговля з ратами за закуплені товарі, машини погної в минулих роках і т. д. До своєї кооперативи чи каси треба в першу чергу дати свій довг, бо без того вони не моглиб існувати, а тут нема звідки взяти. Нема чим платити своїх зобовязань. Приходить до селянина розпука, а разом з тим життя господарче входить в царство мертвоти і застою.

Серед таких умовин вештаються по містах і селах Волині темні людці і поборюють істнуючі вже кооперативи і кружки „Сільського Господаря“, тоді коли ніхто інший, а власне кооперативи моглиб наладнати масовий збут збіжа і ратувати надзвичайно тяжке положення селян. Виходить таке, що наші кохані сусіди

не лише, що довели своєю господаркою наше село на край пропасти, але не дозволяють і перешкоджують самі і при помочі кількох запроданців, нашому селови ратуватись перед руїною, шляхом кооперативної орґанізації.

Дописи.

Добромиль. (60-літний Ювилей „Просвіти“ в Добромилі). — В неділю, дня 15. IX. цр. святкувала Добромильщина 60-ліття істнування „Просвіти“. Було це свято, якого Добромильщина давно не видала. Обхід розпочавсь торжественним богослуженням, яке, при битком наповненій Церкві, відправив Декан о. Маринович з Війська, котрий також виголосив святочну проповідь про віру, надію і любов, як основи релігійного і громадянського життя і праці. По богослуженню уставився великий похід. На чолі їхала кінна бандерія. За нею йшла орхестра з Радимна, яка кождим своїм публичним виступом — дає доказ солідної праці і орхестрального розвитку. За орхестрою йшов Виділ Філіяльний з відпоручниками поодиноких установ, а між ними і посол Др. В. Загайкевич. А відтак йшли і йшли чвірками непроглядні маси народа, між якими гарно виріжнювались хори з Війська і Старяви. Цілий ринок і всі довкружні вулиці — заповнені учасниками, яких було певно понад 5 тисяч народа. Перейшовши ринком і головними вулицями, зайшов похід на город „Нар. Дому“, де відбулась торжественна Академія. Город і естрада прибрані зеленими фестонами та синьо-жовтими прапорчиками і стяжками. Між присутними були всі без виїмку сфери нашого громадянства: інтеліґенція світська і духовна, ОО. Василияни, міщанство, робітництво, а понад все — неперечислені маси селянства. Між присутними мило вражала надзвичайно велика присутність жіноцтва. Академію відкрив діяльний і заслужений голова добромильської Філії „Просвіти“ — о. Гораєцький, поясняючи ціль і значіння цього свята та витаючи всіх присутних. В програму увійшла деклямація, виголошена зі зрозумінням п. І. Уляновським, промова адв. Дра Ільницького з Бірчи, який, у відсутности заповідженого відпоручника Головного Виділу, промовив на тему значіння „Просвіти“ і про розвиток дільности Т-ва. Велике одушевлення викликали продукції хорів з Війська і Старяви к. Хирова. Відспівали вони серед оплесків по кілька народних пісень, щедрівок ітд. І справді рідко коли можна почути так гарно згармонізовані і справно вишколені селянські хори. Виступи цих хорів принесли вдоволення слухачам та вповні заслужене признання їх учасникам, а передовсім диріґентам тих хорів, якими були п. Жук зі Старяви і п. Менцінський з Війська. На закінчення промовив посол Др. В. Загайкевич з Перемишля. В довшій промові зобразив Він ті невідрадні умовини, серед яких довелось зачинати працю на всіх ділянках нашого національного життя в початках нашого національного відродження. — „Той шлях, що його пройшла наша політична і громадська думка і ці здобутки орґанізаційні на усіх ділянках життя за кілька останніх десятиліть — зміцнюють віру в майбутнє нації, дають доказ її сили та живучости. А тому—в гору чола і в гору прапори!“ — закінчив посол Др В. Загайкевич. Промова посла Загайкевича викликала з уст всіх присутних могуче — „Ще не вмерла“, яке понеслось по цілім майдані, понад місто і гори, засвідчаючи про свідомість і силу Народа. — Відтак відбувся на городі „Н. Дому“ фестин, на якому радіючі своїм успіхом люде, провели дуже мило вечірні години прекрасного і важного для Добромильщини дня.

Ясенів пільний, пов. Городенка. Дня 4. IX. с. р. вечером в нашім селі повстали розрухи на тлі непорозуміння між місцевим населенням, а Радою громадською. Причиною непорозуміння є 300 морґове мочаристе пасовиско громадське так зване „Зброди“. Причина розрухів була така: Місцевий війт Янко Білецький в Виділі повітовім все скаржився, що не дістає тільки додатків, щоби міг належно адмініструвати в громаді. Нема чим вартівників платити, громадської служби поліційної, асесорів, писара громадського, стервище не огороджене, тай трупарні на цвинтари нема. На те все треба грошей, а Виділ повітовий не має. На те Виділ повітовий порадив війтови, щоби на „Збродах“ зробити два стави, зарибити їх і буде громада мати з продажі риби тільки зиску, що ще може великий маєток для громади придбати. Нарешті на „Збродах“ перевести міліорацію, а буде добре пасовиско і добре сіно, бо „Зброди“ великі. То все моглоби бути добре, але біда в тім, що грошей треба такой зараз. Тоді Виділ повітовий порадив війтови, щоби скликав Раду громадську і ухвалити на раді щоби від кождої штуки худоби одноразово заплатити по 1 золотому. Тому що з Городенки до Ясенева є всего 3 км. дороги, п. Староста зацікавився тими мочарами і в товаристві лкстратора повітового Виділу, автом приїхав до села, вступив до уряду громадського, застав писара і попросив, щоби показати, де є то пасовиско. Поїхали і оглянули. Хтось пустив поголоску, що Рада громадська хоче „Зброди“ продати. Ціле село загуділо. Кождий мешканець села без ріжниці пола і віка, почувався до обовязку боронити свого добра. І радні самі були тої самої гадки, що інші мешканці і не далиби своєї згоди на продаж. Почалися підозріння одних против других. Не помогли ніякі вияснення в тій справі радних, ціле село було певне, що „Зброди“ хоче Рада продати. Загрозили радним як що будуть на раді „Зброди“ згадувати, то всі радні як воробці будуть з канцелярії крізь вікна вилітати. Біда не дала на себе довго ждати. На день 4. IX. с. р. на 6 годину вечером війт запросив радних на раду, щоби ухвалити по 1 зол. від штуки худоби. Крім сего були ще інші справи. Богато радних здогадувалося яка то буде „рада“, тож на 40 прийшло ледви 24. За те не радні зачали ще від 3 години сходитися, так що вечером мало хто дома лишився. О 7-ій годині війт прочитав спис радних і сказав, що для браку $^2/_3$ радних рада не відбудеся. Радні зачали виходити на двір, а зібрана товпа зачала дикий рев, вереск і свист. Каміня пішло в рух. Пару радних зістало в середині з війтом і писарем. Товпа вдерлася до середини, лямпи побито. Стало темно. Заатаковані втікали через вікна, тай в темряві щезли. Побили і покровавили радних Петра Сливку і Стефана Василинюка тай його жену, що заслонювала від каміня. Радний Антось Вартановіч (вірменин) пізно прийшов, не знав в чім річ тай лишився в канцелярії. Його змасакровано немилосерно. Коли його бито — дуже кричав, то жінки ще покривлялися його зойкам і заохочували до дальшого камінування його. Так завзято „боронили“ громадського добра. А жандарми — то так як розум. — Коли їх найбільше треба — тоді нема. — Товпа гуляла по цілім селі від 7—12 години, де тому шиби в хаті повибивано і інші збитки зроблено. Жандарми прийшли пів до 1. год. в ночі вже по всім. На другий день приїхав повітовий комендант поліції і комендант сторожі граничної, в товаристві кількох постерункових. Приїхав фізик і суддя слідчий. Переслухано богато людей, а 15 відвезено до арешту в Городенці. От до чого темнота доводить. Хотяй наше село є близько повітового міста, то само собою є темне, піяцке і злодіїв повно. Крадуть як круки в білий день навіть. Село є мішане. Має $^1/_3$ українців, а $^1/_3$ поляків. Є в селі і церква і костел. Ні одні ні другі не спішаться ніколи до дому Божого в неділю або свято. За те снопи збіжа, чи кукурудзи возять до дому як в будень, навіть ячмінь в неділю вяжуть. Село яких мало є. Дехто прочитає се, так скаже: Се вигадка дописувача. Ні, се правда. Ту судила мені доля жити і на все дивитись. Дехто запитає: Чи з Городенки не приїздить хто до села, щоби нарід троха просвітити і моральности навчати. Так, приїздять і навчають, але та наука зачинаєся і кінчиться на тім: „Котра партія є ліпша“ або т. з. програна. Ні, панове народ вже має ту свою спеціяльну програму, котру ви своєю програмою єї не заступите, бо вона вже добре вкорінена і вона діяметрально ріжниться від вашої. Є ту в нас також чесні господарі, хотілиб щоби нарід змагав до просвіти і всего лучшого і красшого — але їх за мало вони майже губляться, а голос їх — се голос на пустині. Без помочи інтеліґентних сил вони нічо не вдіють.

З Польщі і про Польщу.

Одні других питають — що дальше. Як відомо уряд хотів скликати нараду з представниками всіх соймових клюбів в справі буджету і зміни конституції. Більшість соймових клюбів відмовилася йти на наради з урядом. Супроти цього, не лишилося нічого іншого урядови, як відкликати нараду. Білу хоруговку, що її був виставив уряд для того аби примирити з собою давних своїх ворогів — довелося урядови сховати. Соймова більшість до якої рішив залицятися уряд, дала йому гарбуза. Але що дальше? Більшість соймова, яка здобулася на відмову взяти участь в нараді разом з урядом не є здібна ані пів дня посидіти разом і поговорити, бо всі там поміж собою пересварені, інтереси їхні не сходяться, а розходяться. В боротьбі зі спільним ворогом удалося їм з тяжкою бідою сказати „а“, требаби сказати вже і „б“, а тут нема сили, бо нема згоди поміж ворогами уряду. Уряд знова діставши гарбуза, не хоче сильно натискати на своїх ворогів, бо боїться що сильним натиском мігби довести до зєднання посварених ворогів проти себе, а йому залежить на тому аби ті вороги були розєднані. Що далі — таке питання стоїть теж перед урядом. Скликувати сойм чи не скликувати? Якщо скликаний сойм не захоче ухвалити буджету, то чи його розганяти чи перенести засідання сойму на інший час? Чи зміну конституції накинути помимо волі сойму, чи чекати з тою зміною поки той сойм не обласкавиться, чи розписати нові вибори і предложити проєкт зміни конституції новому соймови. Але! Новий сойм? Де певність, що новий сойм буде чемнійший супроти уряду, ніж цей що тепер. Звідки взяти грошей на вибори і тд. і тд. Що далі — ті слова стоять наче кат над грішною душею. Нам видиться що далі буде в Польщі війна всіх проти всіх.

Памятайте про „Рідну Школу“.

Що чувати в світі?

В Союзі Народів в минулім тижні делеґат, льорд Сесіль, в імени Анґлії заявив, що дотепер Союз Народів нічо не зробив для розброєння европейських держав і тому анґлійська делеґація ставить домагання, щоби держави зменшили зброєння т. є. обмежили число війська сталого і резерви, а також воєнного матеріялу і воєнних кораблів. То зменшення зброєнь має бути контрольоване окремою комісією. Проти цього виступила гостро французька делеґація, а з ньою погоджуються всі ці держави, які удержуються тільки силою і терором, бо якби вони розброїлись, — то розвалилибися. Домагання Анґлії підперла Німеччина. Так отже Анґлія хоче поставити справу розброєння рубом, а льорд Сесіль заявив, що як в справі розброєння не прийде до порозуміння, то це булоб смертю для Союза Народів. Тому він апелює до Франції, щоби вона була помірковна і своїм упором не шкодила ділові всесвітного мира.

Большевики дуже лютяться на Німеччину. А саме, коли в Союзі Народів делеґат Хін поставив внесок, щоби Союз Народів позміняв ті мирові договори, яких постанови загрожують світовому мирови. Цю промову хінського делеґата оплескував німецький делеґат і це розлютило московських большевиків. Їхні ґазети закидають Німеччині, що вона зраджує договір в Рапалльо (який в р. 1922 Німеччина заключила з большевиками), бо підпирає хінського делеґата, який є стовпом реакції. І от знову большевики осмішуються. Бо коли Хіни домагаються зміни договорів, які мусять привести до війни, то це свідчить про хінський поступ а не реакцію. Реакціонерами є большевики, бо вони виступають в обороні тих договорів, які сплодила мирова конференція в Парижі. — В большевії йде повною парою безприкладний грабунок збіжа у селян. Всякі пройдисвіти-аґенти большевицькі сидять вже від початку жнив по селах на карку бідних селян, контролюють звіз збіжа, вимолот, справу осінних засівів то що, та уживають всяких засобів на те, аби загарбати якнайбільше збіжа для большевицьких шпихлірів. Наказується селянам під карою розстрілу, звозити збіже до вимолоту на такзвані державні токи і там большевицький аґент забирає зразу встановлену на селянина пайку для себе. Робиться це так, що обчислюється наперід скільки даний селянин повинен вимолотити всього збіжа і поки большевицький аґент не забере всеї пайки, селянин не може молотити для себе. Це один спосіб грабунку. Другий спосіб такий: Здержано продажу мануфактури на села, а видається її за дорогі гроші очевидно, лише тим селянам котрі викажуться, що призначений на них збіжевий податок віднесли чи віддали большевицькій владі. — Лякати селян большевики уміють, але подбати за це, аби заготовити принайменше ваґони для транспорту награбленого збіжа в Московщину, — вже не зуміли. От наприклад, пишуть большевицькі ґазети, що на стації Помічна і Бобринець назбиралося 1000 ваґонів зі збіжем і так забито всі тори залізничі, що рух залізничий мусів бути здержаний на протязі кількох тижнів. Або таке: Зсипають большевики награблене збіже на стаціях в великі купи і там воно ненакрите гниє, або розкрадають його ріжні люде. Так є не лише по малих стаціях, але й по великих. Наприклад Одеса і Миколаїв зовсім не приготовились до переняття награбленого збіжа і його висипують з ваґонів на землю. Як полежить собі так збіже перед ваґонованням і після виваґоновання, то половина його загниває, або буває розкрадена, а рештою господарять большевицькі комісарі. — Ще не скінчився один клопіт для большевиків, ще не зрабовано того року всего збіжа у селян, а вже думають большевики про те, щоби на другий рік можна було ще більше пограбити. В тій цілі, придумують большевики способи, якби то примусити ще селян аби вони засівали якнайбільше посівної площі. Та селяне не спішаться. Большевицькі ґазети нарікають, що поміж селянами йде аґітація, аби сіяти якнайменше, бо не має інтересу селянинови працювати цілий Божий рік на большевицьких дармоїдів. Були випадки — пишуть большевицькі ґазети, що селяне відгрожуються, що будуть тоді більше сіяти як позапрягають большевиків до плуга і борон. — Останні відомости, які приносять большевицькі ґазети — кажуть, що в цілому краю, а передовсім на Україні, нема дня, щоби не було десь випадку підпалу складу збіжа, яке награбили большевицькі аґенти. В однім лише одеськім та могилівськім окрузі спалено збіжа — 12 тисяч метрів кубічних. — Яка „благодать“ панує

Зрадник.

(Турецька леґенда).

Давно-давно жив в Туреччині розбійник Демір-Кая. По нашому це значить Зелізна Скала. Називали його так ізза того, бо він не знав ні милосердя, ні боязни, ні сорому.

Волочився він з своєю ватагою в околицях Стамбулу, в благословенній Тесалії, в гористій Македонії та по розлогих болгарських пасовисках. Девятьдесять девять людей упало від його руки, а були між ними і старики, і жінки і діти.

Аж окружило його раз в горах могуче військо Падишаха. Три дні відбивався Демір-Кая, відгризався ніби вовк перед хмарою собак. А четвертого дня рано-вранці удалося йому одному пробитися поміж ворогів і вирватися з їх рук. Частина його товаришів згинула в завзятім бою, а решта потерпіла смерть на великій площі столиці з рук ката.

Поранений і облитий кровю лежав Демір-Кая в недоступній печері, де скривалися дикі гірські пастухи. Невгасаюча ватра стелила клуби диму. І ось серед глухої ночи зявився йому ангел з огнистим мечем. Демір-Кая пізнав у нім, вістуна смерти Ізраіля, післанця неба і сказав:

— Нехай буде твоя воля, Боже. Я готов.

Та ангел промовив:

— Ні, Демір-Кая, твоя година ще не вибила. Послухай волі Аллаха: Як встанеш з ліжка болізни, піди викопай з землі свої скарби і продай їх на золото. Потім звернися просто на схід і йди доти, аж побачиш роздороже, де сходиться сім доріг. Там вибудуй дім з просторими світлицями, з чистою водою в фонтанах, з широкими диванами, з їдою і напитками для подорожних із пахучою кавою і пахучим зіллям для втомлених. Запрошуй до себе всіх хто попри твій дім буде йти або їхати і обслугуй їх, немов послідний невільник. Нехай твій дім — буде їх домом, твоє золото — їх золотом, твій труд, їх відпочинком. І знай, що прийде час, коли Аллах забуде о твоїх гріхах і простить тобі кров тих людий, що ти їх убив.

Тоді Демір-Кая запитав:

— Який знак дасть мені Аллах, що простить мені гріхи?

Ангел сказав:

— Візьми з ватри, що тліє біля тебе, обгорілу головню покриту звуглінням і встроми її в землю. А коли мертве дерево покриється корою, випустить листки і зацвите, тоді знай, що прийшов час твого спасення.

* * *

З тої хвилі минуло двацять літ. На цілу країну Падишаха славною була гостинниця на роздорожу семи доріг між містами Джедді а Смирною. Жебрак виходив з неї з запомогою в подорожній торбині, голодний нагодованим до сита, змучений покріпленим, ранений виліченим.

Через довгі двацять літ дивився Демір-Кая на кусок звуглілого дерева, вкопаного біля гостинця, але дерево було все чорним і мертвим. Погасли орлині очи в Демір-Кая, згорбилася його постать лицарська, а волос на голові побілів, ніби крила ангела Ізраіля.

Аж одного разу ранним-ранком почув Демір-Кая кінський тупіт вибіг на дорогу і побачив їздця що гнав на задиханім кони. Кинувся до него Демір-Кая, вхопив Коня за поводи і почав просити подорожного:

— Братчику мій, увійди в мої пороги! Відсвіжи своє лице водою з криниці, покріпися їдою і напитками, осолоди свої уста пресолодким запахом каляну!

Та їздець крикнув люто:

— Пусти мене, старий діду! Пусти!

І плюнув їздець в лице Демір-Каї і ударив його уоруженою рукою та помчав далі.

Тоді закипіла в старім Демір-Каї розбійницька кров горда! Підніс із землі тяжкий камінь і кинув ним за їздцем; захитався їздець на сідлі, схопився за голову і упав на землю з розбитою чашкою.

Перестрашений своїм вчинком побіг до него Демір-Кая і заридав з болем серця:

— О, брате мій! Я убив тебе!

Та конаючий промовив:

— Не ти убив мене, а рука Божа. Слухай! Ґубернатор нашого краю є чоловік страшенно злий, захланний і несправедливий. Мої приятелі уплянували на него заговір. А я злакомився на щедру нагороду і задумав зрадити своїх приятелів, щоб самому збогатитися а приятелів видати в руки лютого паші. І якраз тепер, коли я спішив на сім кони з доносом, затримав мене камінь, яким, ти брате, кинув в мене. Це була рука Аллаха, най його імя буде святим. Прощай!

Огірчений вернув Демір-Кая на своє подвіря. Через це убійство він втратив цілком надію на прощання гріхів, і на спасення. Пропала його двацятьлітна покута! З розпукою в очах споглянув він в ту сторону, де була чорна, обгоріла головня, де день в день через двацять літ затримувався його зір в надії на спасення.

І що за чудо! Він побачив, як на його очах мертве дерево почало розростатися, покривалося пучками, пристроювалося в зелень і розцвиталося жовтим цвітом.

Тоді упав на коліна Демір-Кая і заплакав з радости, бо зрозумів, що великий і добрий Бог в безмірній мудрости своїй дарував йому девятьдесять девять невинних жертв — за смерть одного зрадника.

Др. Іванна Вітошинська
ординує в діточих і внутрішних недугах
в Перемишлі, вул. Миколая 6
(бічна Чарнецького).

Др. Михайло Кос
лікар очей (окуліст) ординує
в Перемишлі, вул. Міцкевича 11.
(в почтовім будинку).

ЩЕ З ПРИВОДУ ОТВЕРТОГО ЛИСТА ПАНА С. ТОМАШІВСЬКОГО.

Від одного поважного громадянина одержали ми вирізку з ґазети „Рада“ (що виходила в Київі) ч. 261 з 18. листопада (ст. стилю) 1911 року. До цьої вирізки долучено кілька слів пояснення, які містимо тут одночасно з передруком вирізки.

Високоповажана Редакціє!

Прочитавши в „Новій Зорі“ отвертий лист п. С. Томашівського до п. Вячеслава Липинського — згадав я процес, який мав п. В. Липинський з подібного приводу в 1911 році. На цьому процесі був присутний, як кореспондент, п. М. Лозинський і він описав його в київській „Раді“, в якої вирізку до цього долучаю.

„Разоблаченія“ Раковського перед варшавським судом.

Варшава, 15. ноября.

На сьогодні була — як відомо — визначена, в тутешньому окружному суді, карна розправа проти редакцій тутешніх польських ґазет: „Goniec Poranny i Wieczorny“ і „Kurjer Warszawski“, обвинувачених звісним українським публіцистом, д. Вячеславом Липинським, в клеветі, киненій на нього в коментарях до звісних „Разоблаченій“, буцім-то „наверненого“ пруського шпіона-Поляка, Болеслава Раковського.

В тих „Разоблаченіях“ серед імен осіб, які буцім-то є „українськими“ аґентами пруського правительства, було подане також імя „Ventzel Lipinski we Lwowie“. Отже з цього приводу „Goniec“ поспішився кинути запитання, чи „Ventzel Lipinski“ не є особою, ідентичною з Вячеславом Липинським, а „Kurjer Warszewski“ зараз-же передрукував це питання. За це д. Липинський позвав редакції обох ґазет до суду за клевету і проти них мала власне нині відбутися розправа.

Одначе — як вже відомо з телеґрам — вона не відбулася, бо згадані редакції, знаючи дуже добре, яке безпідставне кинене ними на д. Липинського підозріння, запропонували згоду, згоджуючись з свого боку помістити відповідну заяву. Очевидно, д. Липинський не домагався покарати редакторів, тільки виказати, якою зброєю воюють вони проти українства і його діячів, і тому він на таку заяву згодився.

І власне сьогодня вранці, коли я приїхав до Варшави, щоб написати звідомлення з розправи — „Goniec Poranny“ (Ч. 544 з 28. н. ст. ноября) помістив уже під назвою „Wyjaśnienie w kwestji artykułu: „Pieniądze niemieckie i Rusini“.“ (Вияснення в справі статті „Німецькі гроші і Русини“) отсю свою заяву:

„В іюні 1910 р. в польській пресі появилися ревеляції пруського шпіона, Болеслава Раковського, які малиб свідчити про підпирання руху відродження українського народу пруським правительством в антипольських цілях. В тих ревеляціях, серед імен осіб, які малиб буцім-то бути „пруськими аґентами“ названо також імя, яке звучало „Ventzel

в большевицькому царстві — свідчить останне зарядження большевиків, що не лише хліб, але також мясо і молоко буде можна дістати лише на карточки і то дуже в обмеженій скількости. Дійде здається до цього, що большевики скажуть одного дня кормитись населенню самими карточками і паперцями.

Німеччина. Коли судити по голосах німецьких ґазет, по заявах німецьких урядових і неурядових, але поважних, осіб — то німецька закордонна політика ставить перед собою чотири найблищі справи до переведення і здійснення. Ними є: 1) Звалення з плечей як мога найбільше тягарів грошевих (сплат, відшкодовань, тощо) що їх кинув на плечі побитій Німеччині версальський договір (трактат) а разом з цим увільнення Надренщини від чужинецької (анґльо-французько-бельґійської) окупації, 2) Відзискання втрачених Німеччиною після програної війни, — кольоній, 3) Доведення до провірки та ревізії східних кордонів Німеччини і відзискання втрачених в користь теперішної Польщі — Поморя та Шлеська, 4) Прилучення Австрії до Німеччини. З цих чотирох справ, першу вдалося Німеччині частинно здійснити. Постанови версальського договору відносно грошевих тягарів, вже два рази (за останніх десять літ) улягли провірці, змінам і переіначенням, а відносно окупації Надренщини, то вона вже зачинає касуватись, а цілковите опорожнення її від анґльо-франко-бельґійських військ має наступити до червня 1930 року. Виринає питання за яку справу із тих трох, що ще лишились, візьметься Німеччина найшвидше. Так як зараз складаються умови, немає Німеччина великих виглядів, щоби добитись звороту тих кольоній, що вона їх втратитися по війні. Про цю справу заговорить Німеччина мабуть щойно пізніще, коли зросте в ще більшу силу, або тоді як трафиться до цього добра нагода. Щож до провірки і ревізії східних кордонів і відзискання Поморя та Шлеська то з певністю буде про це говорити Німеччина в 1935 році, бо тоді кінчиться такзваний уклад горішно-шлеський. Якщо не швидше, то тоді напевно напружить Німеччина всі свої сили, щоби довести до вселюдного голосування (плебісциту) на втрачених землях, аби дати можність висказатися самому населенню, чи воно хоче належати до Німеччини, чи до Польщі. Очевидно, що на час такого голосування, буде встановлена на тих землях чиясь третя (невтральна) влада. Ну, але до 1935 року ще цілих 5 літ, а за той час може бути всяко, може дійти до війни і тоді взагалі не треба буде чекати нагод, бо війна це найліпша нагода до всього. А тимчасом трафляється саме тепер для Німеччини нагода підняти справу втягнення Австрії в склад німецької держави. В самій Австрії і Німеччині є люде, що бороняться і не хочуть зєдинення, але більшість тут і там такого зєдинення собі бажає. Бо одні і другі чистокровні Німці і як би вони зі собою не погоджувалися в деяких внутрішних справах, то надія і вигляди створити величезну світову державу, що малаби отверту дорогу до моря Чорного, Еґейського і Адрійського, до безпосереднього господарського і політичного впливу на Мадярщину, Югославію, Румунію, Чехію та цілий півостров Балканський — такі вигляди затирають навіть найбільші внутрішні розходження поміж австріяками і прусаками. Нагода трафляється добра, бо в Австрії вариться, а „Гаймвера“, яка, якщо навіть і не опиниться в найблищих днях, одинока при владі, то має і буде мати величезний вплив на політику Австрії, є якраз загорілою приклонницею зєдинення Австрії з Німеччиною. На дорозі до зєдинення Австрії з Німеччиною стоять очевидно зовнішні перешкоди, а ними є нехіть Франції, Італії, Югославії, Чехословаччини, Польщі та інших, до справи зєдинення. Зєдинення таке перекроює Европу з півночи на полудне на дві частини і хто хотівби дістатись зі західної Европи в східну Европу мусівби просити о це Німців, бо лише через їх територію велиби всі шляхи з заходу на схід. Не знати ще, як віднесуться до справи зєдинення Австрії з Німеччиною поодинокі держави, але видається правдоподібним, що черговою справою німецької політики в найблищому майбутньому, буде саме зєдинення. Треба сподіватись, що Німеччина в в найблищому часі видвигне цю справу і кине для осягнення успіху всі свої сили.

Анґлія. „Миролюбиві“ заходи теперішного анґлійського уряду Мекдональда мають перед собою наразі три справи, о які, заходи ці можуть легко розбитись. А саме: Порозуміння Анґлії з Америкою, з С.С.С.Р. і мир з жидами (жидівськими грішми) за Палестину. Найважніще без сумніву — порозуміння Анґлії з Америкою. Воно і найтяжче. О що ходить? Так само як перед війною Німеччина своїм сильним розростом економічно-господарським лякала так сильно Анґлію, що вона перейшла на сторону ворогів Німеччини, так само тепер лякає Анґлію швидкий розріст Америки. Бо Америка домагається вже від кількох літ від Анґлії, щоби вони обидві мали однакову скількість торговельних і воєнних кораблів, щоби Анґлія проголосила свободу всіх морей і не чекаючи таких уступок з боку Анґлії вже тепер Америка виперла Анґлію зі світових ринків. Коли участь Анґлії в світовій торговлі виносила в 1913 р. — 14% то тепер виносить лише — 11% тоді як та сама участь Америки за той час зросла з 13% на 15.6%. Головною однак причиною непорозумінь поміж Анґлією і Америкою є свобода морей. На ту свободу не хоче ніяк згодитися Анґлія, бо та „свобода морей“ — це підстава анґлійської політики від 300 літ і за панування над морями воювала Анґлія з Іспанією, Францією, а врешті з Німеччиною в роках 1914 — 18. Хотіла була Анґлія порозумітися з Німеччиною перед війною, аби лише Німеччина не настоювала на тій „свободі морей“, але замість порозуміння прийшла війна. Перед самою війною так само як тепер говорилося богато про порозуміння Анґлії з Німеччиною. Чи це не поганий знак, що тепер стали богато говорити про порозуміння Анґлії з Америкою? Годі щось певного сказати, але якщо справді не дійде до узгіднення становища Анґлії і Америки в справі морського розброєння і так званої свободи морей, то події побіжать дуже швидко тою самою дорогою, що й на передодні 1914 року. Теперішний уряд Мекдональда має тяжкий горіх до згризення, бо він мусить так спекулювати, аби не допустити до свободи морей, а одночасно шляхом інших уступок наклонити Америку до цього, аби вона не зброїлася ще більше і в той спосіб не грозила Анґлійцям панувати над морями. Вигадати таке аби був і вовк ситий і коза ціла дуже трудно, бо навіть якби й прийшло до анґльо-американської згоди відносно торговельної і воєнної фльоти, то в тій справі має ще голос Японія, Франція та Італія. Якби таке порозуміння якимсь чудом наступило, то тоді можна булоб думати, що ще довший час не буде нової світової війни.

Італія має розумного і енерґічного диктатора Муссоліні'я, про котрого ми писали вже нераз. Останній великий публичний виступ Муссолінія мав місце в неділю 15. вересня. Цьому виступові приписує ціла Італія і цілий світ велике значіння, бо виголошена Муссолінієм промова — заповідає нову дію в життю Італії. — „На протязі цілого мойого життя, а з окрема кількох останніх літ моєї політичної діяльности — заявив Муссоліні в своїй промові до своїх фашистів — я переконався, що лише завдяки цьому, що ми не продовжували, за прикладом інших народів, політики партійництва та не допустили до партійної гризні, а одночасно протиставилися успішно боротьбі кляс, як це є в большевії і як це хотять соціялісти, — ми вивели нашу батьківщину - Італію на ясну дорогу та вернули державі нашій силу і могучість. Одинокі ми, фашисти, повернули державі ту повагу, яка їй належить.“ Дякуючи своїм фашистам за повну посвяти працю — вказав Муссоліні на те, що сьогодня Італія щасливо поборола у себе трудне питання безробіття, що коли в лютім було ще в Італії 489 тисяч безробітних, то в цьому місяци є їх лише 93 тисячі та йде до щораз ліпшого. Богато людей найшло працю при величезних роботах меліораційних, а цілий плян меліораційний в Італії, який має бути переведений і закінчений на протязі кількох найблищих літ — змінить Італію до не пізнання. Не буде в Італій ані одного квадратного метра неужитку. На протязі пять найблищих років буде переведена направа і будова всеї сіти доріг в Італії так, що за пять літ Італія буде мати такі дороги, яких не має жадна країна на світі. Зміни в уряді і назначення нових міністрів має на ціли допустити до керми влади молоде підростаюче покоління фашистів, щоби в той спосіб присвятити ще більше уваги вихованню молоді, бо в вихованню молоді бачить фашизм все своє велике майбутнє. Длятого передовсім на становищі міністра освіти мусить стояти незвичайна людина. „В відношенню до церкви, ми не дамо намовити чи підюдити себе до ворогування з апостольською столицею.“ Потім говорив Муссоліні про орґанізаційні справи фашистів. — Великою несподіванкою, після такої промови Муссолінія, була промова Папи до паломництва, що складалося з 13 тисяч студентів. Промова Папи мала характер політичний, а вістря промови звернене було проти Муссолінія. Папа казав, що молодь католицька має тепер в Італії великі труднощі, що за нею пильно слідять, так само, як і за священиками та епископами. Закликав Папа зібрану молодь до видержання на свойому становищі вірности і відданости апостольській столиці і наказам католицької моралі, „бо прийде час — казав Папа, — що треба буде богато чесних і безкористних людей, а тоді відповідні чинники звернуться до цеї власне молодіжи, яка тепер прийшла до Папи. Коли відносини, серед яких живе теперішна молодь — закінчив Папа — можна назвати мученичими, то церква апостольська стоїть по самій середині мученичої арени давних римських цирків, але Папа находить велику потіху в тому, що він не сам, що з ним є щораз більше вірних.“ Промова Папи викликала велике здивовання, а в деяких ґазетах навіть гостре невдоволення серед фашистів.

Франція. Після газкої конференції Франція не може мати сумнівів в тому, що передвоєнна Антанта перестала істнувати, що на Анґлію вона не може дивитись і шукати в ній давнього союзника. Газка конференція, що мала по пляні усунути погані наслідки останної війни, усунула не наслідки війни, а усунула значіння Франції, як головного побідника останної війни, довела до знехтовання її побіди. На газкій конференції програла Франція, а виграла Німеччина, такий є дійсний образ положення після Гаґи і Женеви. Кажуть і пишуть про це отверто — Сновден і анґлійські ґазети. Сновден після повороту з Гаґи сказав між іншим таке: „Антанта між Анґлією і Францією перестала існувати, а відбудова повної самостійности політичної і господарської Німеччини — це один з безсумнівних успіхів конференції в Газі“. Ці слова визначного анґлійського державного мужа, похопилась видрукувати вся світова преса. Навіть якби ані Сновден ані ніхто інший цього отверто не сказав, то не можна було затаїти факту, що Франція лишилася відокремлена, що давний найсильніщий союзник її покинув, а вороги, якими були в відношеню до неї такими й залишилися. Старалася, що правда, Франція після Гаґи шукати собі нових союзників в Женеві, заговорила навіть про те, щоби утворити Союз всіх европейських держав, але такі „побожні бажання“ не можуть заступити ніколи тих союзів і союзників, що були ще так недавно не бажанням, а дійсністю. Чому Анґлія покинула Францію? Очевидно, що не з любови до Німеччини, а тому, що Анґлія побачила, що їй не оплачується крутитися коло европейських справ, бо за той час, як вона є всеціло занята спорами і подіями в Европі, Америка робить своє і випихає Анґлію з одного по другім — світових ринків, а навіть загрожує анґлійським кольоніям. Треба знати, що Анґлія европейська — це лише одна десята частинка всеї землі, що належить до Анґлії. Управа і опіка над такими величезними позаевропейськими просторами, вимагає далеко більше уваги, ніж її в останних часах присвячувала Анґлія своїм кольоніям. Тому Анґлія рішила відорватись від справ Европи, а звернути всю свою увагу на справи кольоній. А щоби мати спокій в Европі треба було зробити так: щоби в Европі ніхто нікому не виріс понад голову, словом, щоб сили рівноважились. Франція хотіла вирости понад голову Німеччині, — треба було цю голову втяти. І власне Анґлія її втяла в Газі. Анґлія сказала Франції і Німеччині — сваріться між собою, а я за той час займуєтся важнійшими для мене справами. В цьому між іншим лежить секрет програної Франції на конференції в Газі. Очевидно, що Франція тепер стане оглядатися за новими союзниками, але й Німеччина не буде спати. Треба сподіватись, що в Европі дійде незабаром до нового укладу і вязання сил. Мобілізувати ці сили будуть — Франція з одного боку, а Німеччина з другого.

Всячина.

З нинішним числом висилаємо блянкети почтової каси платничої, якими просимо надіслати передплату до кінця року і евентуальні залеглости. Передплата до кінця року виносить 3 зл.

Бувші учениці „Українського Інституту для дівчат“ в Перемишлі почтили память заслуженої директорки Інституту бл. п. Марії Примівної памятною таблицею в дні 3-го вересня. Того дня відбулась о 12. год. панахида в інститутській каплиці, відправлена кан. оо.: Зубрицьким, Мрицом і Комарницьким та обома катехитами інст. ґімназії. Опісля всі учасники зійшли до будинку інститутського на перший поверх і тут промовив о. кан. Мриц, п. дир. Ярема і п. Околотова, славячи заслуги Покійниці. По промовах відслонено пропамятну таблицю в клітці сходовій на право, біля статуї Матері Божої. В часі врочистости гарно співав хор учениць інст. ґімназії під діріґ. п. М. Данилевичівної.

ПОЗІР!

Пшеницю до затрутя на пільні миши — о найвисшій процентовій силі, так в більшій як і в найменшій скількости — за предложенням посвідки від начальника відносної громади принимає

Аптика під „Звіздою“

в Перемишли вул. Франц. 24.

Збіжева біржа.

(Ціни в золотих за 100 кільоґрамів, в місци де збіже ваґонується).

Пшениця: 39—40; Жито: 23.50—24.50; Ячмінь: —.—; Овес: 20—21; Кукурудза: 25·75—26·75; Горох пів Victoria: 45 — 50; Горох полевий 32—35; Солома прасована: 4—5; Сіно прасоване: 7—8; Гречка: 25·75—26·75; Лен 65—67; Отруби житні: 13·75 — 14·25; Отруби пшеничні: 14·50—15; Каша гречана: 53—55; Каша ячмінна 38—39; Пенцак: 36—37; Мак синий: 130—140; Мак сивий: 110—120.

Новинки.

ПРИЩИЦЯ і ПОЛІЦІЯ. В трох повітах Станиславівщини, а саме в Косівськім, Надвірнянськім і Коломийськім кинулась зараза прищиці. На це наступив дивний розпорядок — збільшення поліції в Станиславівщині на 350 нових поліціянтів. Люде кажуть, що це не о прищицю ходить, а о щось іншого.

РОЗПУКА БЕЗДОМНИХ в місті Ґрудзьондзу на Познанщині загнала їх до одної з касарень, яка була напів порожна, шукати даху над головою. Поліція виганяла їх кілька разів з касарні, але цілі родини бездомних знова серед ночі туди заходили. В останніх днях сила бездомних в числі 600—800 душ влізла в касарню і заявила, що не вийде звідтіля, а колиб їх хотіли викинути то вони будуть боронитися.

КРАДУТЬ ЯК КРУКИ. В Варшаві арештовано листоноса Хмелевского, котрий уже від 1926 року крав на почті гроші. Всіх грошей за той час накрав вгаданий листонос біля 30 тисяч золотих.

СНІГ В ТАТРАХ. Оце вже вдруге, останніми днями покрилися гори біля Закопаного снігом на кілька центиметрів.

ПРАЦЯ БЕЗ ПЕРЕРВИ. В большевії появився декрет (наказ) про це, що у всіх інституціях і фабриках має бути призначений один тиждень, в якому праця не сміє перериватись. Таке зарядження має на ціли передовсім піднести виробництво в краю.

ГАРНІ ПОРЯДКИ. Є таке місто в Польщі, що винно своїй електрівні поверх 70 тисяч золотих і не хоче їх віддати. Перед кількома місяцями зобовязалося що правда сплачувати довг по 1000 зл. денно, але по пятьох днях перестало виплачувати. На це електрівня замкнула світло і місто потопає в темноті. Містом цем є Ченстохова.

ВЕСІЛЛЯ З ПЕРЕШКОДАМИ. В селі Сгронній, городецького повіту, уладжували весілля Пізяки, одинокі латинники в селі. Весільним гостем захотів бути Едвард Пізяк зі Львова, та коли він увійшов в село, напали на нього парубки і так його побили, що Пізяк згинув. Потім взялися місцеві весільні гості бити цілу родину Пізяків. Через що виникла оця війна села з родиною Пізяків — невідомо.

НА КАРУ СМЕРТИ засудив французький суд 13-літного синка італійського еміґранта, а його спільника, 16-літномо синка польського еміґранта засудив на 20 літ тюрми за страшне душегубство, якого допустилися вони обидва над дитиною одного місцевого горожанина. Незвичайний цей засуд цим, що досі нігде не засуджували на такі високі кари малолітних злочинців.

ПАПЕРОВІ ПЯТИЗОЛОТІВКИ МАЮТЬ ВИЙТИ З ОБІГУ. На місце паперових пятизолотівок входять в обіг срібні пятизолотівки. Паперові мають вийти з обігу від половини слідуючого року.

ВІЙСЬКОВІ ВИКЛАДИ НА УНІВЕРСИТЕТАХ В ІТАЛІЇ. Починаючи від початку цьогорічного шкільного року, будуть заведені обовязкові військові виклади на університетах. Студенти будуть слухати лекцій серед тижня, а в неділі будуть вправляти практично. Після двох літ такого навчання дістануть студенти старшинський степень.

Lipinski we Lwowie“. До цього-ж імени редакція „Gońc-a Wieczornego“, в ч. 273 з 17. іюня 1910 р., додала від себе такий коментар: „А п. Венцель Ліпінскі? Чи не є це припадково п. Вячеслав Липинський, молодий польський шляхтич з України, який від кількох літ веде „ідейну“ аґітацію серед польської шляхти на Руси в дусі „повороту її до української національности“, пише рівночасно по польськи і українськи, є автором брошури „Polska szlacha na Ukrainie“ і співредактором видаваного від недавна в Київі тижневика „Przegląd Krajowy“. Цей здогад потребує звичайно компетентного вияснення з двох сторін, з Київа і Львова рівночасно“.

Цей коментар передрукував дослівно „Kurjer Warszawski“ в ч. 166, з 18 іюня 1910 р.

Признаючи, що наведений коментар приносить кривду чести п. Вячеслава Липинського, автора брошури п. н: „Szlachta na Ukrainie“ і руководителя „Przegląd-у Krajowego“, заявляємо, що поміщене нами і передруковане „Kurjer-ом Warszawsk-им“ зідентифікування „Венцля Ліпінського у Львові“ з особою п. Вячеслава Липинського є *безпідставне* та що з огляду на це ми його *зовсім відкидаємо*.

Рівночасно зазначуємо, що суспільна й публіцистична діяльність п. Вячеслава Липинського, з якою, правда, ми не згожуємося, та яка одначе опирається на *строго ідейному ґрунті, — не давала й не дає ніякої підстави до подібних здогадів*“.

Таку саму заяву обовязався помістити в завтрішньому числі „Kurjer Warszawski“.

З огляду на це нинішня розправа перемінилася тільки в формальне закінчення справи. На розправі з боку д. Липинського явилися адвокати: д. Антін Станевич з Винниці, який взагалі вів цілу справу від початку до кінця, д. Іван Броніковський з Луцка, д. Олександер Семашко з Винниці й д. Богдан Фелінський з Луцка. Всі адвокати взялися за цю справу безкорисно, вважаючи її справою наскрізь ідейною. Явилися також свідки, щоб виступити в обороні чести д. Липинського, а саме: д. Жигмонт Янковський, поміщик з Теслугова на Волині й губернський гласний волинського земства з польської курії, д. Стефан Подгорський, поміщик з Івахнів на Київщині й д-ка Францішка Вольська з Київа. Дальші свідки, а саме: член Державної Ради гр. Ян Олізар, д. Станислав Федорович, поміщик з Цибульова на Київщині д. Францішок Котович, поміщик з Харківки на Київщині й д. Антін Васютинський, поміщик з Росоховатця на Київщині, прислали заяви з виправданням своєї неприсутности.

На розправі д. Станевич зложив заяву такого змісту: З огляду на те, що метою обвинувачення було не покарання винних, тільки показання безпідставности їх закидів і реабілітація чести д. Липинського перед громадянством, та що цю мету осягнено після нинішної заяви „Gońc-a“, він од імени свого клієнта відступає від обвинувачення. Таку саму заяву зложив д. Броніковський що до редакції „Kuryer-a Warszawsk-ого“, беручи назад обвинувачення з огляду на те, що редакція обовязалася помістити таку саму заяву.

Так скінчилася справа з „пруською інтриґою“ перед варшавським судом. Редакції, які так одважно виступили були з своїми підозріннями, тепер вважали за відповідне навіть не йти перед суд, тільки ще до суду осудили свої підозріння.

М. Лозинський.

Нині, як бачимо, український професор Стефан Томашівський, осмілюється закидати п. В. Липинському „заробітки на ідеї“, а місце польських ґазет заняла українська „Нова Зоря“, на чолі з українським ігуменом.

На мою думку п. В. Липинський добре зробив, що виточив процес в 1911 р. польським ґазетам, бо тоді разом зі своєю честю він боронив перед зовнішними нападами і честь так само зачепленої цілої української нації. Але тепер п. В. Липинський зовсім не потребує боронитися. По стількох літах української праці, чести п. В. Липинського не в силі захитати напасти нашого власного шумовиння, котре викидає на поверхню українського життя наша сучасна руїна. — О. Т.

БОМБИ НА ЗЕЛІЗНИЧІМ ШЛЯХУ. Служба залізнича зауважила на залізничій лінії Тернопіль-Теребовля ґранати чи бомби на торі і завчасу їх усунула. Польські ґазети підозрівають, що це Українці хотіли висадити поїзд, що мав туди переїздити. Поліція мала арештувати чотирох Українців, що будьтоби мали підкладати ці ґранати.

40 ТИСЯЧ ДОЛЯРІВ В ГРОБІ. Перед трома роками впала виграна 40 тисяч долярів на число 341.248. Ніхто не зголосився з тим числом по виграну. Справа та щойно тепер зачинає вияснюватись. Чотири роки тому назад перебувала служниця М. Гриб в люблинському шпиталі і там її обікрали. Між обкраденими річами находився також білет з числом 341.248. А рік після крадежі померла в Варшаві власничка дібр, яка веліла закопати разом з нею в могилу всі документи та дорогоцінности. Так і сталося. Показалося, що між закопаними документами був також згаданий білет, що в невідомий досі спосіб дістався до рук помершої. Поліція має ще раз провірити цю справу і правдоподібно служниця дістане свої 40 тисяч долярів.

ЕПІДЕМІЯ ШКАРЛЯТИНИ В МОСКВІ. Московські ґазети подають, що в Москві захоріло на шкарлятину 20 тисяч дітей.

ПРОРОЦТВА РИКОВА ПРО НОВУ ВІЙНУ. Визначний член большевицького уряду Риков, підчас своєї промови до учнів воєнної школи, заповів, що большевицько-китайське непорозуміння доведе незадовго до світової війни та візвав учнів бути готовими до неї.

МОРД ПОЛІТИЧНИЙ В СОФІЇ. На улицях болгарської столиці Софії убили незнані три справники югославянина Опанаса Спасіца. Душегубці пхнули в нього трийцять ножів. — Того самого дня убив незнаний справник адвоката Мікольова вистрілом з револьвера. Це убийство має теж характер політичний.

ПЕРША СЛУЖБА БОЖА НА ЛІТАКУ. Делеґація еспанського духовенства вибралася літаком з Еспанії до Риму з привітом для Св. Отця. В часі коли літак перелетів простір між Барцельоною і Ґенуєю відправлено на літакови Службу Божу при спеціяльно зладженому вівтарі.

ДЕ ШУКАТИ ДІЯМЕНТІВ? Анґлійські учені-мандрівники що вибралися були в південно-африканські сторони, заблудили підчас одної мандрівки. Дошкулюючий голод примеволив їх полювати на струсів і ними кормитись. Коли вони розпороли живіт одного струся, найшли в ньому 70 діяментів. Стало тепер ясним, чому то дикі племена так радо уладжують лови на струсів. Вони знають, що ці великі птахи краще уміють вишукувати діяменти між люде.

БЕРЕЖІТЬСЯ ЧЕРЕВНОГО ТИФУ. В ріжних околицях краю захоріло богато людей на тяжку недугу черевного тифу. Щоби перед цею недугою остерегтися треба: Полокати уста перевареною водою по кождім їдженню, уважати на чистоту рук, купувати і їсти все лише свіже і чисте, а передовсім овочі перед спожиттєм треба добре очисти і вимити.

НЕЩАСЛИВИЙ ПОЧАТОК ОПОРОЖНЕННЯ НІМЕЦЬКИХ ОБЛАСТЕЙ. Німецькі ґазети пишуть, що перший транспорт анґлійських військ який покидав німецьку місцевість Вісбаден мав нещасливу пригоду. А саме: Авто на якому сиділи жінки і діти анґлійських вояків вдарилося так сильно з другим тягаровим автом, що всі пасажири з нього повилітали і сильно потовклися.

ДУШЕГУБСТВО ПРОЦВИТАЄ. В Березові Вижнім, повіт Коломия стрілив незнаний справник через стіну до хати Миколи Скульського і так тяжко його ранив що Скульський помер. Душегубець мусів добре знати хату бо вицілив якраз на ліжко, на якому спав Скульський. Душегубця досі не найшли. Не відомо теж причини душегубства.

ЯКУ КНИЖКУ НАЙБІЛЬШЕ ЧИТАЮТЬ В АМЕРИЦІ? Статистика книжкова виказує, що в минулому році найбільше продано в Америці біблій, бо аж 26 міліонів примірників. Виходить, що кождої години продавано 1300 примірників біблії.

СКАКАВ В ГРЕЧКУ і мало що не найшов там смерти. Павло Пивоварчук з Угорник пов. Станиславів заходив часто до жінки Петра Жеґлицького. Доведений до злости муж хотім пімститися на Пивоварчукові і напавши на нього з ножем — тяжко поранив Пивоварчука. — В селі Руда на Люблиньщині жило молоде супруже, але вже в самих початках зауважав муж, що жінка його сходиться часто з бувшим своїм нареченим. Одного разу прилапав муж свою жінку з її любовником і обоє їх застрілив, а сам втік. За ним слідкує поліція.

ДЕЗИНФЕКЦІЯ ШКІЛЬНИХ КНИЖОК. — Міський уряд здоровля у Львові буде переводити дезинфекцію шкільних книжок, бо книжки часто остають посередником передавання хоріб з одної дитини на другу. Оплата за дезинфекцію така незначна, що це повинні зробити всі ці, що купують вже уживані книжки, а передовсім книжкові крамниці.

НЕСАМОВИТИЙ ЗЛОЧИН ЖЕБРАКІВ. Перед трома роками згинула 5-літна дівчинка; всі пошукування нещасливої матері сповзли на нічому. Пішла тоді мати майже о жебрачім хлібі шукати загиненої дитини і ходила по всіх відпустах, ярмарках й що, нетратячи надії на віднайдення. Так було через три роки. Вкінці ведена якимось прочуттям зайшла до Жовкви і подалася до костела. На східках костела снділа мала дівчина осліплена і зі зломаною рукою. Підійшла до неї мати і дали їй милостиню з тим, щоб вона молилася і просила Бога допомогти віднайти загинувшу перед трома роками дитину. Каліка розказала їй при цій нагоді своє нещастя і підчас оповідання пізнала мати в цій каліці свою дитину. Її викрали жебраки, осліпили, зломили руку і післали на жебри, а зібрані гроші забирали для себе. Нещаслива мати забрала дитину зі собою, а поліція взялася за пошукуванням проклятих злочинців.

ЗАРАЗА САМОГУБСТВ серед шкільної молоді шириться дальше. Ґазети доносять, що в Пабяніцах повісилася 14 літна учениця Валенска на паскови від суконки. Передтим висповідалася і запричащалася.

ЯСНОВИДЮЧІСТЬ ТЕРЕСИ КОНЕРСРАЙТ допомогла до відкриття гробівця святої Аделіни з Бухау, про котрий ходили в околиці лише глухі перекази. Запитана про це де той гробівець міститься, вказала Тереса докладно місце і справді по вказівках її віднайшли величавий гробівець під згарищами давної святині. Гробівець цей походить ще з 926 року, себто має 1000 літ.

ЯКІ БУЛИ ЖНИВА НА УКРАЇНІ. Жнива на Україні покінчені і про них можна вже дещо дізнатися з радянської преси. Озимої пшениці зібранно з морґа коло 6 сотнарів, ярої 5 і пів, жита 6 сотнарів, ячменю 6 і пів, вівса 4, гречки 4 і пів, проса 6, гороху 6, соняшнику 6, кукурудзи 8. Там, де управляють цукрові бураки — жнива випали о половину ліпші. Як порівнати цьогорічний врожай з минулорічним, то цьогорічний ліпший від торічного. Але добрим і цьогорічноло не можна назвати, бо 4, 5 чи 6 сотнарів з морґа це мало. До того треба ще додати, що ботато землі селяни не засіяли. Тому не треба дивуватися, що большевики лишають далі картки на муку і хліб.

НЕ ЗЛЕ ВИГАДАЛИ. В поїзді між Варшавою і Отвоцком трафилася цікава історія. Поїзд був страшно переповнений і лише один переділ був свобідний, а в ньому сидів в одному куті молодий чоловік з розчіхраним волосям та вищиреними зубами, а в другому куті другий молодець, що кричав до публики, щоб не зближувалися і не заходили до переділу, бо його товариша покусала скажена собака і він через те встікся. Але люде взяли на розум, покликали поліціянта, а коли той зявився то встеклий зразу виздоровів. Показалося що такій спосіб вигадали собі ці два молодці на те, аби вигідно їхати, тоді, коли інші тиснулися як селедці.

ПОВІСИВСЯ ЗІ ВСТИДУ. В Ню-Йорку повісився 37 літний робітник Омелян Доношецький. Він програв в карти цілий тижневий заробіток і встидався прийти до жінки та дітей без сотика і через те з розпуки повісився.

ПЯНА КОРОВА. Урядники протиалькогольної поліції в Клівлянді (Америка) завважали на пасовиску корову яка ходила сильно похитуючися. Зацікавлені цим дивним явищем почали урядники слідити за причинами цего й ствердили, що корова пила все з малого озера. Одного разу пішли вони за коровою й ствердили, що вода озера пахне спіритусом. На березі стояв лишень один будинок — старий, покинений млин. Поліцаї пішли дальше й найшли в млині цілу ґуральню й кількасот фляшок горівки. А корова упивалася тому, бо тайні фабриканти горілки спускали вивар в озеро.

ЖІНОЧА "ДЕРЖАВА" В Тибеті. Підчас своєї пятилітної подорожі по Азії, професор Реріх зробив дуже цікаве відкритя. В малознаній частині Тибету істнує маленька „держава", в якій замість чоловіків, жінки займаються всіми громадськими і торговельними справами. Уряди „держави" і всі адміністраційні справи виконують жінки і виходять цілком добре. Рідко лише висилають мужчин по ділах до сусідних держав, позатим чоловіки сидять дома і працюють.

ПІДПАЛИ. Біля Бібрки підпалили невислідженi справники три стирти пшениці, що були власністю орендаря фільварку Шетинів.

КРІВАВА ЗАБАВА відбулася останніми днями в Майдані Мокротинськім пов. Жовква. Парубки так попилися на цій забаві, що дійшло між ними до бійки, в якій убито Олексу Долинського селянина з Дубровиці. Тверезіщі уми на селі повинні вкоротити такі вибрики, бо готово дійти до сего, що уряджування забав, фестинів, вистав то що, буде взагалі неможливе.

Господарський кутик.

Як доглядати дерев, що перемерзли минулої зими?

Минула гостра зима знищила цілу масу всяких дерев, а з окрема овочевих. Малі та великі сади не дали того року овочів. Богато власників садів рішилися, ще на весну, а деякі пізніще, вирубувати і викорчовувати поодинокі дерева, а часом і цілі старі сади. Через те вони самі зробили в садах ще більші спустошення, ніж це зробила люта зима. А тимчасом треба було здержатись перед масовим вирубуванням овочевих дерев, бо більшість дерев, що видаються завмерлими, оживуть ще напевно, коли їх будеться як слід доглядати і належно охоронитися цеї зими соломою. Треба проте добре провірити котрі дерева направду завмерли, або котрі газузі зовсім висохли і такі галузі треба усунути, навіть колиб прийшлось усувати цілу стару корону дерева. Кожде дерево, як жива істота, має можність відробляти і перерабляти втрачені частини свойого орґанізму та шукати нових доріг для утримання себе при життю. Особливо молодші дерева все є здатні до видання зі себе зовсім нової корони на місци старої. Треба лише їм до цього розумно і старанно допомогти. Якжеж пізнати чи дерево зовсім висохло, чи ще живе? При кінци цього місяця або в першій половині жовтня треба зробити пробу. На корі завмерлих дерев можна оком доглянути дрібні грибки, що виглядають наче точки темножовтої або сивої краски. Тканка під корою і... завмерлих дерев є цілком брунатна, виглядає так наче припалена. Це можна провірити коли надтяти галузь острим ножем Треба однак надтинати в кількох місцях аби переконатися, що треба відтяти, а що лишити. — Не треба теж забути дерева обліпити, дати їм погноїв та перекопати землю поміж деревами.

ЛІКАР
Др. Роман Несторович
ординує у внутрішних і жіночих недугах в Перемишлі, ул. Францішканська 37|II (площа на Брамі). Власна хемічна і мікроскопічна ляборaторія. Кварцева лямпа.

КІНО „РЕДУТА" вул. Костюшки (Нар. Дім) найновіща програма від 24 с. м. „За ціну життя". Від 27 с. м. „Любощі Артистки" з Полею Неґрі.

Як треба прати шовкові панчохи?

В зимнім або літнім розчині RADIONU. Панчохи треба легко витиснути, потім добре виполокати в воді, до котрої передтим додати трохи оцту. Для всякого роду матерій і шовкових виробів є ідеальним середником до прання.

RADION

Надіслане.

Старший кавалер, заможний, на державній посаді X ст. ст., приємної поверховности, лагідного успособлення — з браку знайомости шукає сею дорогою відповідної товаришки життя від 18 до 30 літ. Зголошення до Адміністрації під „Шевченко".

Парцеляція в селі Росохач коло Городенки 220 моргів пшенично-бурачого чорнозему на догідних услівях **в ціні від 160 до 220 амер. долярів.** Зголошення приймає адвокат Др. Іван Ганкевич в Коломиї зул. Крашевського ч. 11.

ДЕНТИСТ
Казимир Блюй
виконує всілякі роботи технічно-дентистичні, а заразом БЕЗБОЛІСНЕ ВИРИВАННЯ І ПЛЬОМБОВАННЯ ЗУБІВ.
ПЕРЕМИШЛЬ. РИНОК 3 (дім п. Шанцера).

ПАРЦЕЛЯЦІЯ
подільська земля (чорнозем)
в дуже догіднім положенню, по умірковaній ціні в сплатах після умови, сейчас до набуття. Зголошення та запити про близші інформації і услівя слати під „ПОДІЛЬСЬКА ЗЕМЛЯ", до нашої Адміністрації.

НОВИЙ ВИНАХІД XX ВІКУ!
Плаский годинник тільки зол. 5·89 зам. 25) висилаємо з причини нагромадження товару на листовне замовлення за післяплатою плаский, швайцарський годинник ґварант. 10 л. л. ґ. зл. 5·89, 2 шт. 11.50, 3 шт. 17.48, в ліп. ґат. 7.35 і 9.35. Фірми Urbana б. плаский 11.95, ліпш. ґат. 13.95, знаної марки A. Moser з довголітною ґваранцією зол. 18.80 і 21.95, годинники на руку мужеські і дамські 10.30 і 12.95, столові будильники 10.65, 2 шт. 20.30 фірми Junghaus 14·50. Бритви загр. зол. 5.75, 775, 9.75. Машинки до стриження волося з запасн. гребенями зол. 8.95, 10.95, 11.95. Ланцюшки амер. зол. 1.50, 2.50, 5.75. Без ризика! Коли не сподобається звертаємо гроші.
Hurtowns skład zegarków
E. JAKUBIŃSKI
WARSZAWA, Nowolipki 23.
Oddział 17.
Маємо багато листів з подяками.

Обовязком кождого!
є пересвідчитись де можна найдешевше закупити зимові товарі
Лише за 11 зл.
висилаємо: 1 великий мужеський светер (на найбільшого ростом чоловіка), 6 пар елеґантних грубих зимових шкарпиток, 1 ручник вафлевий, 3 батистові хустинки до носа і 1 краватка з шовкового рипсу (останної моди). Почтову оплату 2 зл. платить той хто купує. Без ризика: купуючий нічого не тратить, бо коли йому не подобається товар, приймаємо його з поворотом а гроші звертаємо або замінюємо на інший товар відносно до бажання. Згадані товарі висилаємо за післяплатою, по одержанню листовного замовлення (платиться при відборі). Замовлення адресувати: Wyrób sweterów M. Szyffer, Lódź, ul. Brzezińska 5.
Увага: До кождої пачки доданий є купон на нагороду. Хто пришле 5 таких купонів, дістане як нагороду 1 віденський светер т. зв. „pullower" безплатно.

Лікар-дентист
Др. ІГНАТІЙ РОЗЕНБЕРҐ
управитель дентист. відділу Держ. жіноч. польської і української Семинарій в Перемишлі, ординує при ул. Францішканській ч. 22.
Штучні зуби по докладнім виліченню зубів і ясен.
Полегчі в сплатах.

ВУГОЛЬ
гор. шлеський прямо ваґоново з найліпших копалень висилає за готівку і на кредит
Спілка Українських Аґрономів
Кооп. з обм. порукою.
ЛЬВІВ, Собеского 28.
ОФЕРТИ І ЦІННИКИ РІЛЬНИЧИХ МАШИН ДАРОМ.

КОЖНИЙ ОСВІЧЕНИЙ ЧОЛОВІК А. ОСОБЛИВО МОЛОДІЖ ОБОХ ПОЛІВ ПОВИННА ЗНАТИ
„Правила доброго поведення"
(Bon ton).
Ця книжка написана проф. Л. Бачинським, обіймає 120 великих сторін і 60 ілюстрацій і коштує 3 зл. Набути можна у всіх книгарнях. Наша молодь, наші Соколи і Луговики і Пластуни повинні памятати, що лишень людоїди, дикуни і варвари не потрібують знати правил доброго поведення.

ЖАДАЙТЕ
у всіх кооперативах
МИЛА
Кооперативної Фабрики
„ЦЕНТРОСОЮЗ"

БАНДАЖІ
пропуклинові й черевні
для жінок, мужчин і дітей
від р. 1886 виробляє
Заклад спеціяльних бандажів
М. ФРАЙЛІХА,
Львів, Городецька 35.
Тел. 71-11.

СКЛЕП ГОСПОДАРСЬКО МОЛОЧАРСЬКИЙ фірми
К. Ярошевич
Перемишль, Дворського 5
поручає що-дня свіже, повне урядово провірюване молоко, солодку і квасну сметану, кремівку, десерове і кухонне масло, сири та яйця. Всякі артикули споживчі, як кава, цукор, муку по цінах конкуренційних.

Уживайте
ЕЛЕҐАНТ
бо се найліпша паста до обуви і своя
ЛЬВІВ, Кордецького 51.

СТОМАТОЛЬОҐ (Дентиста)
Др. Мед. С. Фельзен
Спеціяліст хороб і хирурґії устної ями, зубів як також
- ОРТОПЕДІЇ ЩОК. -
ПЕРЕМИШЛЬ,
ВУЛ. ФРАНЦІШКАНСЬКА Ч. 37.
(Площа на Брамі). :-: Тел. Nr. 125.

Купуючи паперці до курення
„КАЛИНА"
з одинокої української кооперативної фабрики
„Будучність" в Тернополі.
Причиняється до розросту рідного промаслу і дає заробіток українському робітництву.

Протези штучних ніг і рук для калік по ампутації.
Бандажі для усунення пропуклини в пахвині, мошниці, черева і пупка.
Черевні опаски для ослаблених і обірваних жінок.
Ортопедичні ґорсети проти горблення. Ґумові панчохи проти жиляків на ногах.
М. Л. ПОЛЯЧЕК в Самборі 20.
Цінники даром. Цінники даром.

Видавець і відвічальний редактор: Осип Сенечко. З друкарні Кнолєра і Сина в Перемишлі.